Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (åttonde avdelningen)

den 16 juli 2020*

”Begäran om förhandsavgörande – Tullunion – Gemenskapens tullkodex – Förordning (EEG) nr 2913/92 – Kontroll av varor – Begäran om ändring av tulldeklarationen – Kontroll i efterhand”

I mål C-496/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (Regionala skattedomstolen i Kampanien – avdelningen i Salerno, Italien) genom beslut av den 29 september 2017, som inkom till domstolen den 25 juni 2019, i målet

Antonio Capaldo SpA

mot

Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Salerno,

meddelar

DOMSTOLEN (åttonde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. S. Rossi samt domarna J. Malenovský och N. Wahl (referent),

generaladvokat: M. Bobek,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Antonio Capaldo SpA, genom P. Giordano och R. Salzano, avvocati, samt genom D. De Rosa,

– Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av G. Albenzio, avvocato dello Stato,

– Europeiska kommissionen, genom F. Clotuche-Duvieusart, M. Salyková och C. Sjödin, samtliga i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: italienska.

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 78 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, 1992, s. 1, svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) (nedan kallad tullkodexen).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Antonio Capaldo SpA (nedan kallat Antonio Capaldo) och Agenzia delle dogane e dei monopoli (Tull- och monopolmyndigheten – Tullkontoret i Salerno, Italien) (nedan kallat tullkontoret) angående Antonio Capaldos begäran om ändring av bolagets tulldeklarationer.

Tillämpliga bestämmelser

3 I artikel 62 i tullkodexen anges följande:

”1. Skriftliga deklarationer skall upprättas på ett formulär som överensstämmer med den officiella modell som föreskrivs för detta ändamål. De skall vara undertecknade och innehålla alla de uppgifter som är nödvändiga för tillämpningen av de bestämmelser som gäller för det tullförfarande för vilket varorna är deklarerade.

2. Deklarationen skall åtföljas av alla dokument som krävs för tillämpningen av de bestämmelser som gäller för det tullförfarande för vilket varorna är deklarerade.”

4 I artikel 65 i tullkodexen anges följande:

”Deklaranten skall på egen begäran få tillåtelse att rätta en eller flera av uppgifterna i deklarationen efter det att den mottagits av tullen. Rättelsen kan dock inte göra deklarationen tillämplig på andra varor än dem som den avsåg från början.

Ingen rättelse får dock medges om ansökan därom görs efter det att tullmyndigheterna

a) har underrättat deklaranten om att de ämnar undersöka varorna,

b) har konstaterat att upplysningarna i fråga är felaktiga, eller

c) har frigjort varorna.”

5 I artikel 78 i tullkodexen anges följande:

”1. Tullmyndigheterna får på eget initiativ eller på deklarantens begäran ändra deklarationen efter det att varorna har frigjorts.

2. Tullmyndigheterna får, efter att de frigjort varorna och för att försäkra sig om riktigheten av de i deklarationen lämnade uppgifterna, kontrollera de kommersiella dokument och data som avser import- eller exportförfarandena för varorna i fråga eller de efterföljande kommersiella förfaranden som berör varorna. Denna kontroll får genomföras hos deklaranten och hos varje annan person som av yrkesmässiga skäl är direkt eller indirekt inblandad i nämnda förfaranden samt hos varje annan person som innehar nämnda dokument och data i affärssyfte. Tullmyndigheterna får också undersöka varorna om dessa fortfarande kan uppvisas.

3. Om granskningen av deklarationen eller kontrollen i efterhand tyder på att de bestämmelser som gäller det berörda tullförfarandet har tillämpats på basis av felaktiga eller bristfälliga upplysningar, skall tullmyndigheterna i enlighet med fastställda bestämmelser vidta de åtgärder som krävs för att reglera situationen med hänsyn till de nya upplysningar som föreligger.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

6 Under år 2011 importerade Antonio Capaldo partytält från Kina. Vissa av tälten hade ett ramverk i järn, medan andra hade ett ramverk i aluminium. Bolaget deklarerade partytälten enligt tulltaxenummer 6306 12 00 00, i vilket föreskrivs en tullsats på 12 procent för de berörda varorna. Bolaget importerade därefter ytterligare partytält och deklarerade dessa under samma tulltaxenummer.

7 Till följd av en internrevision, som gjordes av en tullkonsultbyrå, ansåg Antonio Capaldo emellertid att det tulltaxenummer som tilldelats de aktuella partytälten inte var korrekt. Enligt bolaget borde partytälten med ramverk i järn ha klassificerats enligt tulltaxenummer 7308 90 99 00, som föreskriver en nolltullsats, och partytälten med ramverk i aluminium enligt tulltaxenummer 7610 90 99 00, som föreskriver en tullsats på 6 procent.

8 Antonio Capaldo gav därför in två ansökningar till tullkontoret, i vilka bolaget dels begärde ändring av sina tulldeklarationer, dels begärde återbetalning av de belopp som bolaget ansåg att det inte varit skyldigt att betala i tull och mervärdesskatt om det tulltaxenummer som bolaget anser vara det korrekta hade tillämpats. Tullkontoret avslog ansökningarna.

9 Antonio Capaldo överklagade avslagsbesluten till Commissione tributaria provinciale di Salerno (Provinsskattedomstolen i Salerno, Italien). Vid denna domstol motiverade tullkontoret avslagsbesluten med att kontoret inte hade någon skyldighet att bifalla begäran om ändring tulldeklarationerna och att det tillämpade tulltaxenumret var korrekt. Beträffande begäran om ändring framhöll tullkontoret att en import av samma slag hade varit föremål för en fysisk kontroll och att nämnda kontroll inte hade bestritts av det tullombud som företrädde Antonio Capaldo.

10 Genom avgörande av den 25 februari 2015 ogillade Commissione tributaria provinciale di Salerno (Provinsskattedomstolen i Salerno) överklagandet och fastställde tullkontorets beslut. Antonio Capaldo har överklagat det avgörandet till den hänskjutande domstolen, Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (Regional skattedomstolen i Kampanien – avdelningen i Salerno, Italien).

11 Antonio Capaldo är dessutom part i två andra separata mål, vilka också är anhängiga vid den hänskjutande domstolen. Det första målet rör bolagets överklagande av ett avgörande av den 26 februari 2015 i ett liknande mål, genom vilket Commissione tributaria provinciale di Salerno (Provinsskattedomstolen i Salerno) ogillade bolagets överklagande av väsentligen samma skäl som dem som angavs i det ovan nämnda avgörandet av den 25 februari 2015. Det andra målet rör tullkontorets överklagande i ett liknande mål av ett avgörande av den 15 juni 2015, genom vilket Commissione tributaria provinciale di Salerno (Provinsskattedomstolen i Salerno), i en annan sammansättning, tvärtom biföll Antonio Capaldos överklagande.

12 Den hänskjutande domstolen har beslutat att förena dessa tre mål och avgöra dem genom ett enda avgörande.

13 Det är mot denna bakgrund som Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (Regional skattedomstolen i Kampanien – avdelningen i Salerno, Italien) även har beslutat att vilandeförklara målet och att ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Utgör det förhållandet att det i samband med import av varor har gjorts en fysisk kontroll av varorna hinder för att det inleds ett förfarande för ändring av tullbeslut enligt artikel 78 i [tullkodexen]?”

Huruvida tolkningsfrågan kan tas upp till prövning

14 Den italienska regeringen anser att begäran om förhandsavgörande ska avvisas och har till stöd för sin ståndpunkt anfört bland annat följande. För det första saknar tolkningsfrågan betydelse för avgörandet av det nationella målet. Den hänskjutande domstolen har nämligen funnit att tullkontoret inte inledde ett ändringsförfarande. I själva verket inledde tullkontoret ett sådant förfarande och avgjorde ärendet till nackdel för Antonio Capaldo, dock utan att anse att det förhållandet att det har gjorts en fysisk kontroll av varorna i sig innebär att ett förfarande för ändring av tulldeklarationerna inte behöver inledas.

15 För det andra har den hänskjutande domstolen åsidosatt sitt uppdrag genom att inte iaktta sin skyldighet att först kontrollera huruvida tullkontoret på ett korrekt sätt har utnyttjat sitt utrymme för skönsmässig bedömning i samband med förfarandet för ändring av tulldeklarationer.

16 EU-domstolen gör i denna del följande bedömning. Enligt fast rättspraxis ankommer det uteslutande på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. EU-domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av en unionsbestämmelse. Av detta följer att nationella domstolars frågor presumeras vara relevanta. En begäran om förhandsavgörande från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 16 juni 2015, Gauweiler m.fl., C-62/14, EU:C:2015:400, punkterna 24 och 25, dom av den 2 oktober 2018, Ministerio Fiscal, C-207/16, EU:C:2018:788, punkt 45, och dom av den 19 december 2019, Dobersberger, C-16/18, EU:C:2019:1110, punkterna 18 och 19).

17 I det nu aktuella fallet avser den ställda frågan huruvida beslut som fattats av de behöriga nationella tullmyndigheterna är förenliga med artikel 78 i tullkodexen. Vid sådana förhållanden finner domstolen att det inte är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten saknar samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet. Presumtionen att begäran om förhandsavgörande är relevant kullkastas således inte av den italienska regeringens invändningar, vilka i allt väsentligt består i att ifrågasätta dels den beskrivning av omständigheterna i målet som den hänskjutande domstolen på eget ansvar har lämnat och vars riktighet det inte ankommer på EU-domstolen att pröva, dels huruvida beslutet om hänskjutande är lagenlig, vilket det inte heller ankommer på EU-domstolen att bedöma.

18 Begäran om förhandsavgörande kan följaktligen tas upp till prövning.

Prövning av tolkningsfrågan

19 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 78 i tullkodexen ska tolkas på så sätt att den utgör hinder för en eventuell ändring av tulldeklarationen när de aktuella varorna i samband med en tidigare import har genomgått – utan bestridande – en fysisk kontroll som bekräftar varornas tullklassificering.

20 För det första ska det påpekas att ordalydelsen i artikel 78 i tullkodexen inte innehåller någon begränsning, vare sig beträffande tullmyndigheternas möjlighet att göra en omprövning eller utföra en kontroll i efterhand, i den mening som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel, eller beträffande möjligheten att vidta de åtgärder som krävs för att reglera situationen, i den mening som avses i punkt 3 i nämnda artikel.

21 För det andra konstaterar domstolen att både själva syftet med tullkodexen, som är att säkerställa en korrekt tillämpning av de tullar som föreskrivs i den, och den särskilda systematiken i artikel 78, som består i att anpassa tullförfarandet till den verkliga situationen genom en korrigering av materiella fel eller brister samt felaktig tolkning av tillämplig rätt, talar mot en tolkning av denna artikel som allmänt skulle utesluta att tullmyndigheterna gör ändringar i tulldeklarationer eller gör andra kontroller i efterhand av dessa för att, i förekommande fall, reglera situationen (dom av den 10 december 2015, Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, punkt 26 och där angiven rättspraxis).

22 I motsats till vad som gäller för rättelse enligt artikel 65 i tullkodexen, vilken görs av deklaranten själv innan varorna frigjorts, sker en ändring efter det att varorna frigjorts, vilket därigenom motiverar att tullmyndigheterna har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning av huruvida det är lämpligt att göra den begärda ändringen eller inte (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 oktober 2005, Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, punkt 66).

23 Detta utrymme för skönsmässig bedömning är emellertid begränsat.

24 För det första är tullmyndigheterna, när en begäran om ändring har getts in, skyldiga att pröva huruvida den begärda ändringen ska göras eller inte, varvid de bland annat ska beakta den konkreta möjligheten att bedöma huruvida begäran är välgrundad eller inte, och att, efter genomförd prövning, antingen avslå deklarantens begäran genom motiverat beslut – vilket kan överklagas till domstol – eller göra den begärda ändringen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 oktober 2005, Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, punkterna 46–52).

25 Vidare gäller att om det vid nyss nämnda prövning visar sig att de bestämmelser som gäller det berörda tullförfarandet har tillämpats på grundval av felaktiga eller bristfälliga upplysningar, ska tullmyndigheterna enligt artikel 78.3 i tullkodexen vidta de åtgärder som krävs för att reglera situationen med hänsyn till de nya upplysningar som föreligger (dom av den 10 december 2015, Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, punkt 24 och där angiven rättspraxis).

26 I det avseendet ska det påpekas att uttrycket ”felaktiga eller bristfälliga upplysningar” i artikel 78.3 ska tolkas på så sätt att det omfattar såväl materiella fel och brister som felaktig tolkning av tillämplig rätt (dom av den 20 oktober 2005, Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, punkt 63, och dom av den 10 juli 2019, CEVA Freight Holland, C-249/18, EU:C:2019:587, punkt 32). Tullmyndigheterna får följaktligen inte avslå en begäran om ändring enbart av det skälet att importören inte har bestritt en förhandskontroll, då detta skulle strida mot syftet med artikel 78 i tullkodexen.

27 Slutligen kan det konstateras att den åtgärd som krävs för att reglera situationen i fall där den importtull som deklaranten betalat överstiger den som lagligen skulle betalas vid betalningstillfället endast kan bestå i att återbetala det överskjutande tullbeloppet (dom av den 20 oktober 2005, Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, punkt 53).

28 Av det ovan anförda följer att det förhållandet att det i samband med import av varor har gjorts en fysisk kontroll av varorna inte kan anses utgöra hinder för att det inleds ett förfarande för ändring av tulldeklarationen enligt artikel 78 i tullkodexen.

29 Tolkningsfrågan ska således besvaras enligt följande. Artikel 78 i tullkodexen ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för att det inleds ett förfarande för ändring av tulldeklarationen enligt den artikeln, även om de aktuella varorna i samband med en tidigare import har genomgått – utan bestridande – en fysisk kontroll som bekräftar varornas tullklassificering.

Rättegångskostnader

30 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (åttonde avdelningen) följande:

Artikel 78 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för att det inleds ett förfarande för ändring av tulldeklarationen enligt den artikeln, även om de aktuella varorna i samband med en tidigare import har genomgått – utan bestridande – en fysisk kontroll som bekräftar varornas tullklassificering.

Underskrifter